

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Cinsel Heyecan Arama Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18645>

Özet

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ), bireylerin yeni, çeşitli ve yoğun cinsel deneyimler arama eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, L. Kızıloğlu tarafından 2013 yılında Türkçe'ye uyarlanmış ve uyarlama çalışması, ölçeğin Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm sağladığını kanıtlamak üzere yürütülmüştür. Ölçek, özellikle riskli cinsel davranışlar ve heyecan arayışı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmacılar için kritik bir öneme sahiptir.

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini değerlendirmek için istatistiksel analizler, özellikle Açıklayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiş, böylece Türkiye'deki psikoloji ve sağlık bilimleri alanındaki çalışmalara önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel heyecan arama, uyarlama, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlilik, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, Kızıloğlu.

Yazarlar

L. Kızıloğlu (Uyarlama Çalışması).

Amaç

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin cinsel davranışlar bağlamında deneyimledikleri heyecan arayışı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu yapı, genellikle genel heyecan arama eğiliminin cinsel alana özgü bir alt boyutu olarak ele alınmaktadır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmek ve böylece Türkiye'deki araştırmacıların kullanabileceği standartlaştırmış bir araç sunmaktır. Bu sayede, riskli cinsel davranışlar, cinsel sağlık ve dürtüsellik gibi ilgili psikolojik yapılar arasındaki ilişkiler daha sağlam bir zeminde incelenebilecektir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel heyecan arama (sensation seeking) yapısının cinsel alana özgü bir ifadesi olan Cinsel heyecan arama (CHA) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin alınganlık, tehlikeli veya yüksek yoğunluklu cinsel deneyimlere olan eğilimini ve istekliliğini kapsar.

Cinsel heyecan arama, yüksek düzeyde dürtüsellik ve düşük risk algısı ile ilişkilidir. Ölçek, bu eðilimin derecesini belirleyerek, bireylerin cinsel risk alma davranışları tahmin etmede ve önleyici müdahaleler geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının yapı geçerliğini deðerlendirmek amacıyla çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bunlar arasında en önemlisi, ölçeğin faktör yapısını incelemek için uygulanan Açıklayıcı faktör analizidir. Bu analiz, maddelerin beklenen teorik yapıyla ne ölçüde örtüşümünü ortaya koymuştur.

Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerliği incelemek amacıyla t testi ve ilgili yapılarla ilişkisini belirlemek için Pearson korelasyonları uygulanmıştır. Bu korelasyon analizleri, CHAÖ puanlarının teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer ölçümlerle anlamlı ve tutarlı ilişkiler sergilediğini kanıtlamıştır.

Güvenirlik

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı, Cronbach Alfa değeri ile hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin genel alfa değeri 0.835 olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometrik açıdan ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik analizleri sırasında, ölçeğin 4. maddesinin çıkarılması durumunda alfa değerinin 0.84'e yükseldiği tespit edilmiştir. Bu küçük artış, ölçeğin psikometrik kalitesinin oldukça güçlü olduğunu ve maddeler arasındaki tutarlılığın yüksek olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışması sırasında, ölçeğin yapısal geçerliğini saptamak için temel olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemeye yardımcıdır. Bu analiz, ölçeğin orijinal yapıyı koruyup korumadığını veya Türk kültürüne özgü farklı bir faktör yapısının ortaya çıkıp çıkmadığını test etmiştir.

Faktör analizi sonuçları, Cinsel Heyecan Arama Ölçeği'nin ölçtüğü temel yapıların, kültürel farklılıklara rağmen tutarlı bir şekilde temsil edildiğini göstermiş ve ölçeğin tek boyutlu ya da çok boyutlu yapısına dair kanıtlar sunmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak standart psikolojik ölçekler genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi bir format kullanır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil)

Popülasyon Grubu: Yetişkinler (Genellikle üniversite öğrencileri veya genel yetişkin popülasyonu üzerinde uygulanır.)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması için kullanılan örneklem, çalışmanın yayınlandığı makalede detaylı olarak belirtilmemiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması ve psikometrik raporu 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, uyarlama yazarı L. Kızıloğlu'ndan veya makalenin yayınlandığı dergiden (Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi) alınmalıdır. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Bu çalışmanın orijinal makalesi, Ankara Üniversitesi Dergiler sistemi üzerinden erişime açıktır.

Kaynaklar

Kızıloğlu, L. (2013). Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ): Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1-2-3), 41-54.

Orijinal makalenin bağlantısı: dergiler.ankara.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buraya bağlantılıdır: cinsel-heyecan-arama-olcegi-toad.pdf

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine başvurulması gerekmektedir.